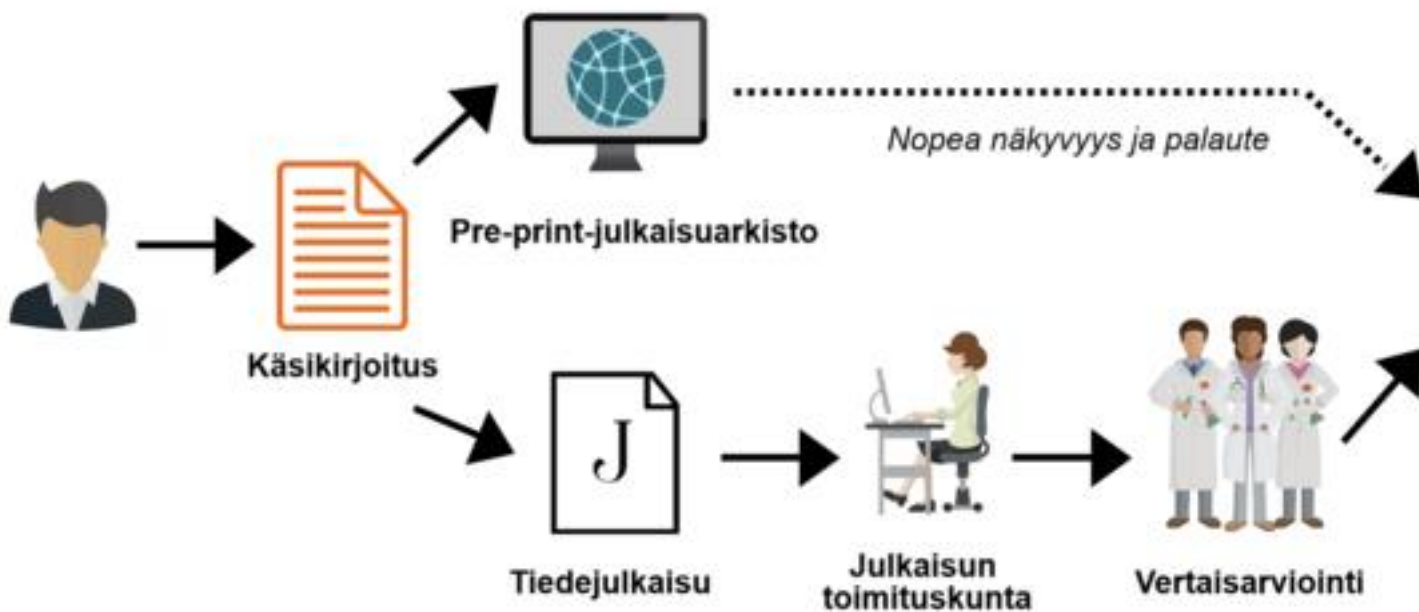

Pre-print-version julkaisulla lisää kansainvälistä näkyvyyttä

Näkökulmat Julkaistu 15.07.2016 klo 10:28 Kirjoittaja Jessica Parland-von Essen ja Suvi Pousi

Varsinkin luonnontieteissä nopeus on julkaisemisessa usein valttia. Siksi nopea kevytjulkaiseminen valtaa alaa. Tällaisessa julkaisemisessa ladataan verkkoon alkuperäisiä omia käsikirjoituksia tai ennakkojulkaisuja (pre-print), jotka usein ovat myös vertaisarvoimattomia. Tunnetuin esimerkki tästä julkaisemisen mallista lienee [ArXiv](#). Nyt myös yhteiskuntatieteellisellä puolella on perusteilla [SocArXiv](#), joka toimii samalla vihreän tien open accessin periaatteella kuin ArXiv ja biologian alan [BioRxiv](#). Alustat ovat avoimia kaikille ja maksuttomia sekä kirjoittajalle että lukijalle.

Pre-print-julkaisuarkistot ovat nopea tapa saada palautetta laajemmalta yleisöltä verrattuna perinteiseen tiedejulkaisuprosessiin.

Näitä arkistoja seuraamalla voi samalla seurata tieteen viimeisintä kehitystä. Koska artikkelit eivät usein ole vertaisarvoituja, ne pääsevät julkaisuarkistossa kriittisen keskustelun kohteeksi ja niistä voi julkaista paranneltuja versioita. Monella fysiikan ja matematiikan alalla on tapana lähettää valmistunut tutkimusartikkeli yhtäaikaaisesti ArXiviin ja vertaisarvioitavaksi alan lehteen, jolloin ArXiv-versiosta voidaan julkaista päivitettyjä versioita tarpeen mukaan. Kun tutkimusartikkeli lopulta julkaistaan lehdessä, lisätään ArXiv-versioon linkki julkaistuun versioon. Viitattaessa pyritään aina viittaamaan vertaisarvioituun artikkeliversioon, mutta jos artikkelia ei ole vielä julkaistu onnistuu myös ArXiv-versioon viittaaminen.

Mutta miten menetellä, jotta pääsee hyödyntämään näitä julkaisukanavia ja niiden tuomaa kansainvälistä näkyvyyttä? Ensinnäkin, mikäli haluaa julkaista myös jossakin muualla, on varmistuttava siitä, että kustannussopimus sallii pre-print-versioiden julkaisemisen. Sopimusta tehdessä on syytä huomioida sopimuksessa annetut julkaisemisen aikatauluun (embargo) ja lisensseihin liittyvät ehdot. Nottinghamin yliopiston ylläpitämä [Sherpa/Romeo](#)-palvelu jakaa viitteellistä tietoa tiedekustantajien ja lehtien rinnakkaistallennusehdoista, mutta asia kannattaa aina varmistaa kustantajalta. Oman organisaation tai tutkimusrahoittajan rinnakkaistallennusvaatimus on harvemmin esteenä, sillä artikkelin voi hyvin tallentaa useaan paikkaan. Tällöin on kuitenkin huomioitava pysyvien tunnisteiden oikea käyttö.

Käytännössä julkaisusuunnitelman ja mahdollisten sopimusten teon jälkeen ennakkojulkaisun voi laittaa kansainväliseen julkaisuarkistoon. Saman version voi huoletta ladata myös vaikka Research Gateen ja oman organisaation arkistoon, mikäli sen säännöt sallivat pre-print-versioiden tallentamisen. Jotkut organisaatiot hyväksyvät vain vertaisarvioituja tekstejä. Käytä aina samaa pysyvää tunnistetta, mikäli artikkelin versio on identtinen.

ArXiv-tyyppisissä arkistoissa jaetaan pysyviä tunnisteita myös artikkelin eri versioille. On tärkeää, että artikkelin jokaisella versiolla on oma, uniikki tunnisteensa. Jo sivunumeroiden käyttö viittauksessa voi aiheuttaa sekaannusta, vaikka vain taitto olisi muuttunut eri versioiden välillä. Toisaalta identtiselle tekstille olisi hyvä aina käyttää samaa tunnistetta sekaannusten välttämiseksi.

Lue myös Avoimen tieteen käsikirjan [Tutkijan muistilista avoimeen julkaisemiseen](#).

Julkaisemisen sanastoa

Author's original

Tekijän alkuperäinen tuotos

Pre-print/Submitted Version under Review

Ennakkojulkaisu. Käsikirjoitus, jonka kirjoittaja on lähettänyt kustantajalle ja jota ei varsinaisesti ole vertaisarvioitu.

Post-print/(Author) Accepted Manuscript/Final Draft

Käsikirjoituksen viimeinen versio, joka on vertaisarvioitu ja korjattu.

Publisher/Published version/Version of Record

Kustantajan tuottama taitettu, vertaisarvioitu, valmis versio. Yleensä PDF-tiedosto.

Lisätietoa

Osaajakoulutustalenne mm. ArXivin käytöstä fysiikan alalla: [Esa Räsänen - Laskennallisen fysiikan esimerkkejä avoimesta tutkimuksesta](#)

Hakemisto avoimista julkaisuarkistoista: [The Directory of Open Access Repositories - OpenDOAR](#)